

Sygn. akt I C 1278/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

wskładzie:

Przewodniczący: SSO Aneta Fiałkowska – Sobczyk

Protokolant: Aneta Łokaj

po rozpoznaniu w dniu 7 maja 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą we W.

przeciwko M. K.

o zapłatę

utrzymuje w mocy nakaz zapłaty z dnia 27 stycznia 2012 r., co do pozwanego M. K..

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt IC 1278/12

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 5 grudnia 2011 r. strona powodowa (...) S.A. z siedzibą we W. wniosła o zasądzenie z weksla solidarnie od pozwanych (...) Spółki z o. o. z siedzibą w G. oraz M. K. kwoty 210 901,36 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 24 listopada 2011 r.

W uzasadnieniu żądania strona powodowa wskazała, że w dniu 26 maja 2008 r. zawarła z pozwaną spółką umowę pożyczki na kwotę 160 000 zł. Zabezpieczeniem spłaty pożyczki był weksel in blanco wystawiony przez spółkę i poręczony przez pozwanego M. K., który strona powodowa mogła wypełnić zgodnie z porozumieniem, stanowiącym załącznik do umowy. Ostatecznie termin spłaty pożyczki strony ustaliły na dzień 30 czerwca 2011 r.

Wobec bezskutecznego upływu terminu spłaty pożyczki, strona powodowa wypełniła weksel na kwotę 210 901,36 zł zgodnie z postanowieniami porozumienia i wezwała pozwanych do jego wykupienia. Wyznaczony przez spółkę termin do zapłaty kwoty wekslowej upłynął jednak bez żadnej reakcji ze strony pozwanych. Powodowa spółka wskazała także, że została zwolniona z oprotestowania weksla wobec zamieszczenia w jego treści klauzuli „bez protestu”.

W dniu 27 stycznia 2012 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla (sygn. akt: I Nc 28/12), nakazując (...) Spółce z o. o. w G. oraz M. K., aby zapłacili solidarnie na rzecz strony powodowej kwotę 210 901,36 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 24 listopada 2011 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 9 854 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W zarzutach od nakazu zapłaty, wniesionych do tut. Sądu w dniu 27 lutego 2012 r. pozwany M. K. domagał się uchylecia nakazu zapłaty oraz oddalenia powództwa w całości, jako bezzasadnego w stosunku do pozwanego ad. 2, a także zasądzenia na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska, pozwany potwierdził, że poręczył zobowiązanie wekslowe (...) Spółki z o. o. wynikające z zawartej przez tę spółkę ze stroną powodową umowy pożyczki z dnia 26 maja 2008 r., na kwotę 160 000 zł oprocentowanej w wysokości „WIBOR 1 rok (12 M), powiększonej o 3.0 punkty procentowe marży w stosunku rocznym, przy czym stawka WIBOR 12 M miała obowiązywać z dnia spłaty pożyczki.

Pozwany wywodził, że zawarta na opisanych warunkach pożyczka została udzielona pod tytułem odpłatnym – zatem kwota oprocentowania miała stanowić wynagrodzenie dla powódki za udzieloną (...) Spółce z o. o. kwotę pożyczki. Zdaniem pozwanego, z uwagi na umówiony termin spłaty (30 czerwca 2009 r.) kwota pożyczki wraz z oprocentowaniem miała stanowić w konsekwencji kwotę „zamkniętą”, możliwą do przewidzenia w maksymalnym rozmiarze na dzień wymagalności pożyczki. Weksel własny wystawiony przez spółkę i poręczony przez pozwanego stanowił zabezpieczenie pożyczki – udzielonej na konkretnych warunkach. Ponadto załącznikiem do umowy była deklaracja wekslowa, zgodnie z którą weksel dotyczył zabezpieczenia spłaty pożyczki z terminem spłaty do dnia 30 czerwca 2009 r., a zatem sumy pieniężnej możliwej do określenia w maksymalnym rozmiarze. Pozwany podkreślił, że zgodnie z treścią porozumienia wekslowego strona powodowa była uprawniona do uzupełniania weksla tylko zgodnie z treścią deklaracji wekslowej, w tym wpisania kwoty obejmującej należność główną wraz z odsetkami.

Pozwany zarzucił, że powodowa spółka nie wykazała, aby skierowała do wystawcy weksla, jak i do jego poręczyciela upomnienia na piśmie, o którym mowa w deklaracji wekslowej. Zdaniem pozwanego załączone do pozwu zawiadomienie nie spełnia wymogów wskazanych w deklaracji wobec czego powództwo należało uznać za przedwczesne, a dalsze twierdzenia i dowodzenie przez powódkę w tym zakresie, za spóźnione w świetle art. 495 §3 k.p.c.

Pozwany wskazał dalej, że w trakcie trwania przedmiotowej umowy zawierano aneksy, w których przedłużano termin spłaty pożyczki. W rezultacie powiększono maksymalny rozmiar sumy podlegającej spłacie i tym samym warunki dotyczące wystawcy i poręczyciela. Pozwany zarzucił nadto, że strony zawarły aneks nr (...) w dniu 5 marca 2010 r. a nie jak zostało jednostronnie zmienione w postaci skreślenia i naniesienia poprawki w dniu 29 czerwca 2009 r. Obok naniesionej zmiany widniała bowiem jedynie parafa przedstawiciela strony powodowej, co zdaniem pozwanego świadczyło o jej dzianiu w złej wierze tym bardziej, że pozwany dysponował aneksem bez naniesionej poprawki. Działanie takie zmierzało do przedłużenia terminu wymagalności pożyczki i przez to również przedłużenia terminu przedawnienia roszczenia.

Pozwany wskazał także, że nie brał udziału przy aneksowaniu umowy w imieniu własnym a jedynie jako reprezentujący (...) Spółkę z o. o. Jego zdaniem, nadużyciem byłoby interpretowanie, że występował on wtedy w podwójnej roli – jako osoba fizyczna oraz jako reprezentant spółki – tym bardziej, że na wekslu wyraźnie rozróżniono te dwa podmioty. Pozwany zarzucił tym samym, że nie wyrażał zgody na zmianę treści umowy pożyczki, w tym istotnych jej kwestii, tym bardziej, że były to zmiany dla niego niekorzystne. Pozwany podniósł także, że w takich sytuacjach, tj. zmiany terminu płatności weksla po złożeniu poręczenia bez zgody poręczyciela, jego odpowiedzialność ustaje. Wywodził, że czynności wekslowe mają charakter umowy, tym samym godzi w istotę umów – jednostronne, bez zgody poręczyciela, rozszerzanie przyjętej przez niego odpowiedzialności. Zdaniem pozwanego, nie można bez zgody drugiej strony umowy zobowiązywać jej do świadczenia umownego w wyższej kwocie niż uprzednio przyjęto i wydłużać termin, w jakim wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia. Pozwany natomiast zawarł umowę poręczenia ponieważ był mu znany rozmiar poręczanego długu a strona powodowa nie informowała go jako poręczyciela o zmianach zabezpieczenia. W przedmiotowej sprawie, mimo zmian dokonanych w umowach, nie dokonano zmian w deklaracji wekslowej, przez co zdaniem pozwanego upadło również zobowiązanie wekslowe wystawcy.

Strona powodowa nie wykazała także, na podstawie jakich wyliczeń uzyskała kwotę, na którą wypełniła weksel, w tym, w jakim stosunku pozostaje kapitalizacja odsetek do warunków umowy pożyczki i aneksów. Jego zdaniem strona powodowa nie wykazała swojego żądania nie tylko co do zasady ale i co do wysokości.

W dalszej części, pozwany zarzucił niezgodne z pisemnym porozumieniem wypełnienie weksla przez stronę powodową. Podniósł, że porozumienie wekslowe na piśmie co do wypełnienia weksla uważa się za odzwierciedlenie

porozumienia między poręczycielem a osobą, za którą poręcza. Dlatego strona powodowa była zobowiązana do uzupełnienia weksla na sumę odpowiadającą zawartemu porozumieniu i zgodnie z pierwotnie uzgodnionymi odsetkami oraz terminem płatności – 30 czerwca 2009 r.

Pozwany wywodził też, że wątpliwe jest by strony zmierzały do ustanowienia tak długiego okresu na przedstawienie weksla do zapłaty. Nieprawidłowe było też wypełnienie weksla w oparciu o jednostronnie zmodyfikowany aneks. Wskazał, że wypełnienie weksla nie może być dowolne. Zobowiązanie wekslowe powstaje dopiero w momencie wypełnienia weksla zgodnie z deklaracją wekslową. Pozwany nie może zatem odpowiadać za zobowiązanie wekslowe w sytuacji gdy treść weksla nie odpowiada rzeczywistemu kształtowi zobowiązania uzgodnionemu między stronami w porozumieniu wekslowym. Poręczyciel przecież zobowiązuje się do zapłaty sumy wekslowej pod warunkiem, że weksle zostanie uzupełniony zgodnie z przepisami a także zgodnie z porozumieniem. Strona powodowa natomiast, wypełniając weksel niezgodnie z deklaracją, nie spowodowała jego odpowiedzialności wekslowej.

Postanowieniem z dnia 17 lutego 2012 r. tutejszy Sąd, na podstawie art. 182¹ k.p.c. uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 27 stycznia 2012 r. w stosunku do pozwanej (...) Spółki z o. o. w G. i umorzył postępowanie w sprawie w stosunku do pozwanej spółki, albowiem postanowieniem z dnia 29 grudnia 2011 r. Sąd Rejonowy V Wydział Gospodarczy w T. ogłosił upadłość (...) Spółki z o. o. z siedzibą w G. obejmująca likwidację jej majątku.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Strona powodowa (...) S.A.z siedzibą we W., w ramach prowadzonej działalności gospodarczej realizowała projekt sprzedaży systemu zamocowań na polskim rynku. Ponieważ jednak nie potrafiła ich konfekcjonować i produkować, nawiązała kontakt z pozwanym M. K.– prezesem zarządu (...) Spółki z o. o.Po przeprowadzaniu negocjacji strony rozpoczęły współpracę, w ramach której (...) Spółka z o. o.miała przekazywać (...) S.A.wytworzone w jej przedsiębiorstwie zamocowania do dalszej odsprzedaży za wynagrodzeniem licznym według umówionych stawek.

(**dowód:** przesłuchanie strony powodowej – zeznania wiceprezesa zarządu (...) S. A., M. M., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 07.05.2013 r., minuty od 00:01:08 do 00:09:26, k. 157, przesłuchanie pozwanego M. K., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 07.05.2013 r., minuty od 00:09:26 do 00:14:22);

Spółka (...) nie posiadała wystarczającego kapitału na rozpoczęcie procesu produkcyjnego systemów zamocowań (hali, pracowników), dlatego w dniu 26 maja 2008 r. strona powodowa (...) S.A. w Ś., jako pożyczkodawca zawarła z (...) Spółką z o.o. w G., jako (pożyczkobiorcą) umowę, na podstawie której udzieliła jej pożyczki w kwocie 160 000 zł. Pożyczka była oprocentowana w wysokości WIBOR 1 rok (12M) powiększonej o 3.0 punkty procentowe marży w stosunku rocznym. Kwota ta miała zostać przeznaczona na spłatę zobowiązań pożyczkobiorcy związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą.

(**dowód:** przesłuchanie strony powodowej – zeznania wiceprezesa zarządu (...) S. A., M. M., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 07.05.2013 r., minuty od 00:01:08 do 00:09:26, k. 157, przesłuchanie pozwanego M. K., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 07.05.2013 r., minuty od 00:09:26 do 00:14:22, umowa pożyczki z dnia 26.05.2008 r., k. 25 – 26);

W §3 umowy strony ustaliły termin spłaty pożyczki do dnia 30 czerwca 2009 r. Zgodnie z §4 umowy, zabezpieczeniem spłaty pożyczki był weksel własny in blanco wystawiony przez pożyczkobiorcę oraz poręczony przez M. K.. Załącznikiem do umowy było porozumienie do weksla in blanco, w którym wystawca – (...) Spółka z o. o.upoważniła stronę powodową (...) S.A.do uzupełnienia weksla wszystkimi brakującymi ustawowymi elementami weksla własnego na wypadek gdyby wystawca, mimo upomnienia na piśmie, nie dokonał spłaty pożyczki wynikającej z zawartej umowy pożyczki. W §2 opisano szczegółowo sposób wypełniania weksla, zastrzeżono m.in., że kwotę wekslową wyrażoną cyframi i słownie należy wpisać w wysokości niezapłaconej kwoty pożyczki wynikającej z umowy pożyczki z dnia 26 maja 2008 r. wraz z odsetkami i kosztami egzekucyjnymi, jako remitenta należało oznaczyć (...) S.A., natomiast miejsce płatności miało odpowiadać siedzibie (...) S.A.z tym, że według wyboru spółki mogła zostać wskazana siedziba

osoby trzeciej. (...) S.A.była również upoważniona do uzupełnienia weksla datą płatności – 7 dni od dnia wysłania Wystawcy zawiadomienia o wypełnieniu weksla. Na wekslu miała zostać umieszczona klauzula „bez protestu”. Zgodnie z §3 porozumienia, obowiązkiem strony powodowej było zawiadomienie pozwanej spółki (wystawcy), na co najmniej 7 dni przed terminem jego płatności, o uzupełnieniu weksla in blanco listem poleconym lub przez kuriera na ostatni znany jej adres.

(**dowód:** umowa pożyczki z dnia 26.05.2008 r., k. 25 – 26, porozumienie do weksla in blanco – załącznik nr (...) do umowy pożyczki z dnia 26.05.2008 r., k. 29 – 30);

W dniu zawarcia umowy działający w imieniu (...) Spółki z o. o.prezes zarządu M. K.wystawił weksel in blanco opatrzony jego pieczętą zawierającą dane dotyczące jego stanowiska a także pieczętą firmową spółki. Jednocześnie M. K.własnoręcznym podpisem poręczył za zaciągnięte przez spółkę zobowiązanie. Poręczyciel nie składał żadnych zastrzeżeń do terminu spłaty pożyczki spółki (...). Poręczyciel nie zgłaszał jakichkolwiek zastrzeżeń do umowy pożyczki, do wysokości długu, co do zabezpieczenia, poręczenia, jak i samego weksla.

(**dowód:** weksel wystawiony w dniu 26.05.2008 r. – kserokopia, k. 9, przesłuchanie strony powodowej – zeznania wiceprezesa zarządu (...) S. A., M. M., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 07.05.2013 r., minuty od 00:01:08 do 00:09:26, k. 157, przesłuchanie pozwanego M. K., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 07.05.2013 r., minuty od 00:09:26 do 00:14:22, umowa pożyczki z dnia 26.05.2008 r., k. 25 – 26);

W trakcie trwania umowy pożyczki, strony zawarły dwa aneksy, mocą których prolongowały termin spłaty pożyczki, ustalając go ostatecznie na dzień 30 czerwca 2011 r. W czynnościach tych każdorazowo (...) Spółkę z o. o.reprezentował (jako Prezes Zarządu), pozwany, M. K.. Strony w trakcie rozmów o aneksach do umowy pożyczki poruszały kwestie związane z tym, co miało ulec zmianie, a więc termin spłaty pożyczki. Wszelkie inne kwestie ustalone przy zawieraniu umowy pożyczki z dnia 26 maja 2008 r. miały pozostać niezmienione w szczególności kwota pożyczki i sposób jej zabezpieczenia wekslem in blanco poręczonym przez M. K..

(**dowód:** aneks nr (...) do umowy pożyczki z dnia 26.05.2008 r., z dnia 29.06.2009 r., k. 27, aneks do umowy pożyczki z dnia 26.05.2008 r., sporządzony dnia 28.06.2010 r., k. 28; przesłuchanie strony pozwanej – zeznania wiceprezesa zarządu (...) S. A., M. M., protokół elektroniczny rozprawy z dnia 07.05.2013 r., minuty od 00:01:08 do 00:09:26, k. 157);

Zobowiązanie wynikające z umowy pożyczki dnia 26 maja 2008 r. nie zostało zrealizowane ani przez (...) Spółkę z o. o., ani przez poręczyciela M. K.. Strona powodowa, (...) S.A., wypełniła weksel in blanco na sumę 210 901,36 zł. Termin płatności weksla został oznaczony na dzień 23 listopada 2011 r. Miejscem płatności weksla miała być siedziba spółki (...).

(**dowód:** weksel, k. 9);

Pismem z dnia 15 listopada 2011 r. (w tym dniu też wysłanym) strona powodowa zawiadomiła wystawcę weksla – (...)z o. o. w G.oraz poręczyciela wekslowego – M. K.o wypełnieniu weksla i jednocześnie wezwała dłużników do wykupienia weksla do dnia 23 listopada 2011 r.

(**dowód:** wezwania do wykupienia weksla z dnia 15.11.2011 r. z potwierdzeniami nadania i potwierdzeniem odbioru przez spółkę (...), k. 31 – 35);

Postanowieniem z dnia 29 grudnia 2011 r. Sąd Rejonowy V Wydział Gospodarczy w T. ogłosił upadłość (...) Spółki z o. o., z siedzibą w G. obejmującą likwidację jej majątku.

(**dowód:** postanowienie Sądu Rejonowego w T. V Wydziału Gospodarczego z dnia 29.12.2011 r., k. 57)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Powództwo należało uwzględnić w całości.

Sąd poczynił ustalenia faktyczne w sprawie w oparciu o dołączone do akt dokumenty prywatne, tj. umowę pożyczki z dnia 26 maja 2008 r. wraz z aneksami, porozumieniem wekslowym i wekslem na okoliczność treści stosunków prawnych łączących strony, wyznaczonej daty spłaty pożyczki oraz zabezpieczenia jej spłaty, a także na okoliczność wprowadzonych zmian do umowy pożyczki oraz wystawienia weksla przez (...) Spółkę z o. o. i jego poręczenia przez pozwanego M. K.. Zawiadomienia o wypełnieniu weksla wraz z potwierdzeniami ich nadania i odbioru dowiodły okoliczności, że powódka zawiadomiła zarówno wystawcę, jak i poręczyciela o wypełnieniu weksla i wezwała do jego wykupienia.

Postanowienie Sądu Rejonowego w T. V Wydziału Gospodarczego z 29 grudnia 2011 r., potwierdziło ogłoszenie upadłości pozwanej (...) Spółki z o. o. z siedzibą w G..

Dla ustalenia istotnych okoliczności faktycznych ważne były także dowody z przesłuchania w charakterze powodowej spółki – wiceprezesa jej zarządu M. M.. Zeznaniami tym Sąd w całości dał wiarę z uwagi na ich logiczność i spójność. W szczególności w ocenie Sądu wiarygodne są zeznania strony, iż rozmowy dotyczące aneksów obejmowały jedynie kwestie związane z tym, co miało podlegać zmianie w stosunkach między stronami, a dla obu stron było oczywiste, że pozostałe kwestie pozostają bez zmian, w szczególności charakter zabezpieczenia udzielonej pożyczki.

Nie sposób bowiem przyjąć za wiarygodną z punktu widzenia zasad doświadczenia życiowego wersji przedstawianej przez pozwanego, że strona powodowa przedłużała termin spłaty pożyczki na kolejne lata, jednocześnie nie oczekując już dalej żadnych zabezpieczeń tej spłaty. Tak więc zeznania pozwanego M. K. Sąd uznał za wiarygodne tylko w zakresie, w jakim potwierdzone zostały w twierdzeniach strony powodowej oraz w dołączonych do sprawy dokumentach. W ocenie Sądu w pozostałym zakresie stanowią one jedynie próbę takiej interpretacji zaistniałych faktów, która ma na celu uchylene się przez niego jako poręczyciela wekslowego od odpowiedzialności. W szczególności taki charakter mają w ocenie Sądu twierdzenia pozwanego odnośnie dat podpisanych przez spółki aneksów. Rzeczywiście na jednym z aneksów znajduje się ręczna adnotacja, w której zmieniono datę jego zawarcia z daty „05.03.2010 r.” - wpisanej maszynowo - na datę „29.06.2009 r.” - wpisaną ręcznie i parafowaną przez Prezesa Zarządu (...) S. A. Żadna ze stron nie kwestionowała jednak, że oba aneksy rzeczywiście zostały zawarte, a ich jedynym założeniem była prolongata terminu spłaty pożyczki – ustalonego, ostatecznie, na dzień 30 czerwca 2011 r. Nadto, żadna ze stron, nie potrafiła w sposób precyzyjny opisać okoliczności i czasu podpisywania aneksów. Zeznanie powoda w tym zakresie są szczątkowe i niespójne. Z wiarygodnych zaś, w ocenie Sądu, zeznań strony powodowej wynika, że to Spółka (...) była inicjatorem przedłużania terminów spłaty pożyczki, a osobą, która w tym zakresie działała – był właśnie pozwany.

Przy czym Sąd oddalił wnioski dowodowe pozwanego zmierzające do wykazania, jaka była sytuacja finansowa wystawcy weksla tj. (...) Spółki z o. o. w chwili nadejścia terminu spłaty wyznaczonego w pierwotnej umowie pożyczki oraz w chwili nadejścia terminów spłaty, wynikających z prolongaty. W ocenie Sądu nie miało to bowiem istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Istotne było bowiem rozstrzygnięcie co do zasady, czy z punktu widzenia obowiązujących przepisów oraz treści oświadczeń stron składanych w ramach łączącego je stosunku prawnego poręczenie wekslowe złożone przez pozwanego jest skuteczne również po zawarciu przez strony aneksów do umowy pożyczki i prolongacie terminu jej spłaty. Kwestia rzeczywistej sytuacji finansowej spółki (...) w poszczególnych okresach, na które wskazuje pozwany, nie ma w ocenie Sądu znaczenia o tyle, że nawet gdyby była ona dobra, to strona powodowa mogłaby wystąpić ze swoim roszczeniem również bezpośrednio przeciwko pozwanemu jako zobowiązanemu z weksla, w przypadku braku jego wykupu w terminie.

Strona powodowa, (...) S.A. we W. domagała się na podstawie weksla zapłaty kwoty 210 901,36 zł od jego wystawcy (...) Spółki z o. o. oraz poręczyciela M. K.. Weksel stanowił zabezpieczenie spłaty pożyczki zaciągniętej w dniu 26 maja 2008 r. przez pozwaną spółkę od strony powodowej. Na skutek ogłoszenia upadłości pozwanej (...) Spółki z o. o. z likwidacją jej majątku, postanowieniem z dnia 21 marca 2012 r. tutejszy Sąd na podstawie art. 182¹ k.p.c., umorzył postępowanie w odniesieniu do wystawcy weksla, tj. pozwanej Spółki (...).

Pozwany poręczyciel wekslowy M. K. w zarzutach od nakazu zapłaty domagał się jego uchylenia oraz oddalenia w całości powództwa. Wywodził, że poręczone przez niego zobowiązanie wekslowe miało ścisły związek z umową pożyczki, która określając kwotę zobowiązania, termin zapłaty oraz oprocentowanie, dawała podstawę do określenia zamkniętej kwoty jego zobowiązania. Później jednak umowa ta została aneksami zmieniona w zakresie terminu spłaty.

Przy czym, pozwany wskazywał, że jako poręczyciel nigdy nie wyraził zgody na dokonanie zmian, nie podpisał także odpowiednich zmian w deklaracji wekslowej. Powodowało to, jego zdaniem, że weksel został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową. Ponadto samo rozszerzenie jego zobowiązania na podstawie aneksów zawartych po udzieleniu przez niego poręczenia powodowało konieczność uznania upadku jego zobowiązania wekslowego. Zarzucił też, że powódka nie zawiadomiła go o wypełnieniu weksla a także że, nie udowodniła prawidłowości wyliczenia kwoty wekslowej.

Bezsporna w sprawie była okoliczność zawarcia przez stronę powodową i pozwaną spółkę w dniu 26 maja 2008 r. umowy pożyczki oraz jej treść a także jej dwukrotne aneksowanie, które zmieniało postanowienia umowne w zakresie terminu spłaty pożyczki. Nie było także kwestionowane udzielone przez pozwanego poręczenie wekslowe, a także niewykonanie umowy przez zobowiązanych.

Z uwagi na treść zarzutów podniesionych przez pozwanego poręczyciela M. K., w sprawie należało przede wszystkim ustalić czy doszło do zmiany umowy, a jeśli tak to czy ta zmiana umowy pożyczki wpływa na odpowiedzialność pozwanego jako poręczyciela wekslowego, jak także ocenić czy weksel został wypełniony zgodnie z porozumieniem wekslowym.

Podstawę odpowiedzialności pozwanego, jako poręczyciela wekslowego stanowi art. 32 ustawy Prawo wekslowe, zgodnie z którym poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej.

W orzecznictwie dotyczącym kwestii poręczenia wekslowego ukształtował się pogląd, że odpowiedzialność pozwanego jako poręczyciela wekslowego ma charakter abstrakcyjny i bezwarunkowy, jest to odpowiedzialność „samodzielna materialnie, niesubsydiarna, solidarna i w ograniczonym jedynie stopniu uzależniona od zobowiązania głównego. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2009 r. V CSK 129/09 oraz z dnia 13 lutego 2009 r. II CSK 452/08 a także z dnia 18 listopada 1970 r. I PR 407/70). Gwarancyjny charakter poręczenia wekslowego jako formy wykonania zobowiązania pieniężnego sprawia, że awalista zobowiązuje się nie względem awalanta, lecz względem jego wierzyciela. Instytucja awalu służy zatem przede wszystkim zabezpieczeniu interesów wierzyciela. Strona powodowa powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 maja 1936 r. (C III 138/34), które, zdaniem Sądu, nie straciło na aktualności, wskazała jeszcze, że zgodnie z zasadą samodzielności podpisów na wekslu i materialnej niezależności zobowiązań, jakie z nich wypływają: „kto umieścił swój podpis na blankiecie wekslowym, ze świadomością, że dokument ten będzie lub może być wypełniony zobowiązaniem wekslowym, czyli podpisał blankiet w takich okolicznościach i w takiej formie, że według panujących w obrocie zapatrywań należało wnosić, iż miał zamiar zaciągnięcia zobowiązania wekslowego i ten podpisany blankiet oddał osobie trzeciej – ten podpisem swym w związku z oddaniem blankietu stworzył już z chwilą podpisania zobowiązanie swe do ponoszenia wekslowej odpowiedzialności po wypełnieniu blankietu treścią weksla, czyniącemu zadość wymaganiom art. 1 prawa wekslowego”.

W ocenie Sądu, skoro zatem pozwany złożył jako poręczyciel podpis na wekslu in blanco stanowiący zabezpieczenie wykonania umowy pożyczki z dnia 26 maja 2008 r., stał się zobowiązany z tytułu udzielonego poręczenia wekslowego. Okoliczności tej oraz autentyczności podpisu złożonego na wekslu pozwany nie kwestionował.

Sporny był, w świetle zarzutów pozwanego, zakres poręczenia wekslowego. W ocenie Sądu, pozwany nie ma racji twierdząc, że jego odpowiedzialność ogranicza się do kwoty „zamkniętej”, możliwej do przewidzenia w maksymalnym rozmiarze na dzień zawarcia umowy. Interpretacja taka jest sprzeczna z zasadami prawa wekslowego oraz z instytucją poręczenia. Stwierdzić należy bowiem, że zakres odpowiedzialności poręczyciela jest tożsamy z zakresem

odpowiedzialności tego, za kogo udzielono poręczenia. Pozwany udzielił poręczenia za wystawcę weksla, tj. spółkę – którą zresztą zarządzał samodzielnie – zatem jego zobowiązanie będzie takie samo, jak zobowiązanie wystawcy. Przy czym, bezsporne pozostawało w sprawie, że na podstawie umowy pożyczki i aneksów do niej (...) Spółka z o. o. była odpowiedzialna za zapłatę kwoty pożyczki w wysokości 160.000 zł. oprocentowanej w wysokości WIBOR 1 rok (12M) powiększonej o 3.0 punkty procentowe marży w stosunku rocznym, w ostatecznym terminie uzgodnionym przez strony na dzień 30 czerwca 2011 r. Takie też jest, zdaniem Sądu, zobowiązanie poręczyciela wekslowego (awalisty).

Sąd podkreśla przy tym, że nie doszło do rozszerzenia zakresu odpowiedzialności pozwanego poprzez zawarcie aneksów. W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2006 r. (IV CSK 53/06) stwierdzono, że rozszerzenie zobowiązania będzie zachodzić w sytuacjach objęcia odpowiedzialnością wekslową zobowiązań z innego tytułu niż określony w deklaracji wekslowej, np.: w związku z innym roszczeniem niż zabezpieczenie umowne. W tych sytuacjach poręczyciel zasadnie mógłby podnosić zarzut nieprawidłowego wypełnienia weksla. W analizowanym przypadku weksel został wypełniony z uwzględnieniem treści aneksów oraz w ścisłym nawiązaniu do umowy pożyczki, zatem nie może być to interpretowane, jak sugeruje pozwany M. K., jako rozszerzenie jego odpowiedzialności. Z rozszerzeniem odpowiedzialności pozwany miałby do czynienia w sytuacji, gdy weksel niezupełny w chwili wystawiania zostałby wypełniony na kwotę wyższą niż maksymalna, określona w deklaracji wekslowej. Takiej sytuacji jednak w przedmiotowej sprawie nie było. W porozumieniu wekslowym wskazano bowiem, że weksel może być wypełniony na kwotę wekslową w wysokości niezapłaconej kwoty pożyczki wynikającej z umowy z dnia 26 maja 2008 r. wraz z odsetkami i kosztami egzekucyjnymi. Sama istota odsetek polega na tym, że bieżą one przede wszystkim w przypadku opóźnienia w płatności zobowiązania. W ocenie Sądu, z faktu, że w łączącej strony umowie zastrzeżono również odsetki za korzystanie z kapitału w określonej umownie wysokości, nie powoduje, że z zakresu odpowiedzialności wekslowej wyłączone zostały zwykłe odsetki za opóźnienie (art. 481 k.c.). Nie sposób więc uznać za zasadne zarzutów pozwanego, że w chwili podpisywania przez niego poręczenia wekslowego było ono ograniczone do jakiejś ściśle określonej kwoty. Taka okoliczność nie wynika z materiału dowodowego sprawy. Podkreślić należy przy tym, że wszelkie ograniczenia złożonego poręczenia powinny wynikać wprost z weksla. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 października 2003 r., sygn. III CK 35/02, wskazał, że „ograniczenie odpowiedzialności poręczyciela wekslowego dla swej skuteczności wobec wierzyciela wekslowego musi wynikać nie tylko z deklaracji wekslowej lub porozumienia między wierzycielem a poręczycielem, ale przede wszystkim z treści weksla. Poręczyciel wekslowy powinien bowiem na wekslu zaznaczyć ograniczenie udzielonego poręczenia wekslowego. (...) Brak w szeroko rozumianym porozumieniu wekslowym ograniczenia odpowiedzialności wekslowej do określonych zobowiązań oznacza odpowiedzialność za każde zobowiązanie wystawcy wobec wierzyciela”.

Powyższe zgodne jest także z duchem szczególnego, surowego charakteru wykładni wekslowych oświadczeń woli, która nie może wykraczać poza treść samego dokumentu, a w szczególności nie może odwoływać się do rzeczywistej woli osób zaciągających zobowiązanie wekslowe (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 29 listopada 2005 r., III CZP 107/05).

Zdaniem Sądu, pozwany M. K., nie zastrzegł względem powodowej Spółki (...) jakichkolwiek ograniczeń swojej odpowiedzialności jako awalisty. Treść deklaracji wekslowej w przedmiotowej sprawie nie określała bowiem maksymalnej kwoty zobowiązania, również i pozwany poręczając za weksel nie uczynił o tym wzmianki na wekslu. Oznacza to, że odpowiada on pod tymi samymi warunkami i w tym samym zakresie co spółka, za którą poręczył. W podobnym tonie wypowiedział się także Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 lutego 2007 r. (II CSK 485/06) na tle zbliżonego do przedmiotowej sprawy stanu faktycznego. Natomiast w wyroku z dnia 5 czerwca 1997 r., sygn. II KKN 185/97 wprost stwierdził, że z uwagi na abstrakcyjność weksla w stosunku wekslowym nie ma znaczenia, że w chwili podpisywania poręczenia poręczyciel nie znał rzeczywistej wartości zobowiązania. Poręczenie wekslowe pozostaje zatem w mocy, a rozmiar odpowiedzialności dłużnika głównego przekłada się na rozmiar odpowiedzialności poręczyciela.

Pozwany powoływał się w niniejszej sprawie zarzut, powołując się na argumentację zawartą w komentarzu do ustawy Prawo wekslowe L. B., M. C., Wyd. CH Beck. Wyd. 5 rok 2008, iż „odpowiedzialność awalisty uzależniona jest także od terminów znajdujących się w zobowiązaniu wekslowym. Zmiana terminu lub jakiegokolwiek jego

przesunięcie bez wyraźnej zgody awalisty stanowi rozszerzenie w czasie zobowiązania wekslowego. Zasada wyrażona w prawie cywilnym, że zakres poręczenia nie może być bez wyraźnej zgody poręczyciela rozszerzony, obowiązuje również w poręczeniu wekslowym. Przesunięcie terminu płatności określonego w treści weksla stanowi niewątpliwie rozszerzenie poręczenia, a więc zmianę zobowiązania wekslowego. Ze względu na brak zgody ze strony awalisty na tego rodzaju zmianę zobowiązania, odpowiedzialność awalisty ustaje”. Podzielając co do zasady przywołany wyżej pogląd nie sposób zgodzić się z pozwanym, iż z opisaną sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Po pierwsze bowiem nie doszło do żadnej zmiany terminu płatności zawartego w treści weksla. Termin ten został wskazany w wekslu na konkretną datę, zgodnie z deklaracją wekslową. Wierzyciel był uprawniony do wpisania w wekslu daty płatności weksla bez ograniczenia do jakiejś konkretnej daty, a jedynie do wskazania jako daty płatności daty wyznaczonej z upływem 7 dni od dnia wysłania Wystawcy zawiadomienia o wypełnieniu weksla przez (...) S.A.I w tym zakresie weksel został wypełniony zgodnie z porozumieniem wekslowym. Porozumienie wekslowe nie było zaś ograniczone żadnym terminem, do którego uprawniony z weksla in blanco miał prawo do jego wypełnienia. Mając powyższe na uwadze, a także poczynione wyżej rozważania co do tego, że pozwany jako poręczyciel nie dokonał nigdy skutecznego ograniczenia swojej odpowiedzialności wekslowej do wysokości określonej kwoty wskazać należy, że nie ma żadnych podstaw do uznania, że jego odpowiedzialność jako awalisty ustała.

Tym niemniej nawet zakładając, że zawarte przez Spółkę z o.o. (...) aneksy do umowy pożyczki należy ocenić jako takie rozszerzenie w czasie odpowiedzialności pozwanego jako awalisty, które wymagało jego wyraźnej zgody, to w ocenie Sądu w okolicznościach niniejszej sprawy ustalić należy, że zgoda taka została udzielona. Nie ma bowiem żadnego wyraźnego przepisu, który określałby formę, w której oświadczenie woli o wyrażeniu takiej zgody winno być udzielone. Zgodnie z art. 65§1 k.c. oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak wymagają tego ze względu na okoliczności, w których zostały złożone zasady współzycia społecznego i ustalone zwyczaje. W niniejszej sprawie strony prowadziły wspólne interesy, udzielona pożyczka była jednym z elementów tej współpracy, miały do siebie zaufanie. Pozwany, przy zawieraniu umowy pożyczki działał jako Prezes Zarządu (...) Spółki z o.o., natomiast jako osoba fizyczna udzielił poręczenia wekslowego za wystawcę – spółkę, której był prezesem. W momencie gdy spółka (...) nie była w stanie wywiązać się z terminowego zwrotu pożyczki pozwany nadal jako Prezes jej Zarządu prowadził rozmowy na temat przesunięcia terminu płatności i podpisywał aneksy do umowy. Nie sposób więc z pewnością przyjąć, że pozwany jako poręczyciel nie wiedział o tym, że termin spłaty pożyczki będzie przesunięty, sam zaś jako Prezes Zarządu spółki (...) najlepiej znał kondycję finansową tej spółki. Nadto, o świadomości pozwanego, co do zakresu udzielonego przez niego poręczenia świadczy i to, że w rozmowach ze stroną powodową na temat przesunięcia terminu zwrotu pożyczki oraz w treści aneksów nie poruszano w ogóle kwestii zmiany sposobów zabezpieczeń umowy lub ich uchylecia. Paragraf 2 aneksów wskazuje *expressis verbis*, że pozostałe postanowienia umowy pozostają bez zmian. W umowie zaś zawarte było wyraźne zastrzeżenie, że zabezpieczeniem spłaty tej pożyczki jest weksel własny in blanco wystawiony przez pożyczkobiorcę oraz poręczony przez pana M. K. (par. 4.1. umowy – k. 26). Te zapisy w powiązaniu z zachowaniem stron przy zawieraniu aneksów wskazują w ocenie Sądu na wiarygodność zeznań strony powodowej, że dla wszystkich było oczywiste, że weksel poręczony przez pozwanego zabezpiecza umowę pożyczki również po jej aneksowaniu, a więc z uwzględnieniem prolongowanego terminu płatności, a co za tym idzie, należy ustalić, że pozwany M. K. jako poręczyciel wyraził na to zgodę. Trudno bowiem oczekiwać, aby w ramach wzajemnych relacji między stronami, opartych na zaufaniu i wzajemnej współpracy, strona powodowa jak i pozwany rozróżniali w sposób bardzo wyraźny jego wypowiedzi formułowane w imieniu spółki i w imieniu własnym, w szczególności w świetle jednoznacznego brzmienia par. 4. ust. 1 umowy stron w związku z par. 2 obu aneksów do umowy.

Reasumując, Sąd uznał, że umieszczając swój podpis na wekslu in blanco pozwany powinien był się liczyć z możliwością wypełnienia tego weksla na sumę, wypływającą z aktualnego zadłużenia pożyczkobiorcy na dzień wymagalności pożyczki, nie zaś tylko na sumę wyliczoną zgodnie z pierwotnie uzgodnionym terminem jej spłaty. Podpisane aneksy doprowadziły do przedłużenia wymagalności pożyczki. Pozwany, jak słusznie zauważyła strona powodowa, nie podważał faktu zawarcia aneksów, ani ich treści. Zakwestionował on wyłącznie datę zawarcia pierwszego aneksu co, nie wpływa w żaden sposób na skuteczność zmiany przez strony umowy terminu spłaty pożyczki, na mocy podpisanych aneksów zgodną wolą stron potwierdzony został fakt, że umowa pożyczki jest w mocy oraz, że nie została spłacona, a termin jej zwrotu został przedłużony. Nie jest więc zasadny zarzut pozwanego

dotyczący wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową, Sąd stwierdza, że to na nim spoczywał obowiązek dowiedzenia słuszności tych twierdzeń, ponieważ to on wywodził z faktu tego skutki prawne, mogące prowadzić choćby do częściowego oddalenia powództwa. Pozwany, jak słusznie wskazuje strona powodowa, winien wykazać, że zgodnie z wolą obu stron podpisujących deklarację wekslową weksel mógł zostać wypełniony wyłącznie na kwotę pożyczki, obliczoną według stanu na dzień pierwotnego terminu spłaty pożyczki, tj. 30 czerwca 2009 roku. Pozwany nie zdołał jednak w żaden sposób wykazać tej okoliczności. Taka intencja stron nie wynika z załączonego do pozwu porozumienia wekslowego. Porozumienie wekslowe odnosi się ogólnie do wierzytelności, wynikającej z zawartej umowy pożyczki, nie precyzuje jednak ani górnej odpowiedzialności dłużnika, ani też terminu spłaty pożyczki, uprawniającej do egzekwowania należności od dłużnika. Weksel wypełniony został w sposób prawidłowy – na kwotę odpowiadającą kwocie należności, wypływającej ze stosunku pożyczki, łączącej strony na mocy umowy zawartej w dniu 26 maja 2008 r. (por. także uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego w z dnia 24 października 2003 roku, sygn. III CK 35/02).

Powodowa spółka wskazała, że na kwotę zadłużenia składały się: 160 000 zł z tytułu zobowiązania głównego, 43 322,18 zł jako kwota oprocentowania umownego oraz kwota 7 579,18 zł stanowiąca odsetki ustawowe wyliczone na dzień 9 listopada 2011 r. W ocenie Sądu, wszystkie w/w elementy mogły być objęte zobowiązaniem wekslowym w świetle treści porozumienia wekslowego z dnia 26 maja 2008 r. Na marginesie należy wskazać, że nawet skutecznie podniesiony (i udowodniony) zarzut wypełnienia weksla in blanco niezgodnie z zawartym porozumieniem nie powoduje nieważności weksla, jak też nie uchyla w żadnym przypadku w całości zobowiązania wekslowego wystawy, lecz jedynie je ogranicza bądź modyfikuje (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2001 roku, sygn. II CKN 25/00).

Zgodnie z art. 496 k.p.c. w przypadku wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym po przeprowadzeniu rozprawy Sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie umarza.

Mając na uwadze powyższe, Sąd w całości utrzymał wydany w stosunku do pozwanego M. K. nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 27 stycznia 2012 r. (I Nc 28/12) łącznie z należnymi stronie powodowej kosztami procesu (na którą składa się opłata sądowa od pozwu w wysokości 2 637 zł i koszty zastępstwa procesowego w wysokości 7 217 zł), o czym orzekł w sentencji niniejszego wyroku.